

Grondwettelijk Hof Fluit Van Quickenborne Terug

VLD-Minister Van Quickenborne liet in december jl. een wetswijziging goedkeuren waardoor men ter illustratie bij onderwijs “gratis” volledige muziekpartituren mocht kopiëren. Alle nationale en internationale uitgevers en auteursrechtenorganisaties reageerden verbolgen. De bestreden wetswijziging is nu met onmiddellijke ingang geschorst door het Grondwettelijk Hof.

Om deze maatregel door te drukken maakte de minister een uitzondering op het auteursrecht. Deze uitzonderingen op het auteursrecht zijn echter slechts mogelijk indien de wetgever zich houdt aan een aantal strikte voorwaarden. Eén van de belangrijkste regels is bijvoorbeeld dat de normale exploitatie van de werken niet mag worden geschaad. Van een normale exploitatie is geen sprake meer indien men “ter illustratie bij onderwijs” de bladmuziek gewoon kosteloos mag kopiëren. Bladmuziek bestaat immers uit uitgaven van muziekwerken die op zichzelf staand worden gecommercialiseerd, meestal bestaande uit een beperkt aantal bladzijden die heel gemakkelijk en voor een belachelijk lage kostprijs te reproduceren zijn. Waaruit zou die exploitatie dan nog bestaan?

Immers, het overgrote deel van de muziekuitgevers legt zich volledig toe op de educatieve markt. Het spreekt voor zich dat een educatief werkje voor pakweg gitaar of dwarsfluit niet op een andere manier kan worden geëxploiteerd. Deze muziekwerken zijn zeer specifiek voor de educatieve markt geschreven en uitgewerkt, en deze kunnen natuurlijk niet in andere sectoren zoals de koorwereld of de hfabra-verenigingen gebruikt worden.

In de officiële toelichting sloot de minister zelf het integraal kopiëren van volledige bundels, suites en arrangementen uit. Begrijp wie kan... Een suite of arrangement is evenzeer bladmuziek als bladmuziek dat is...

Bijkomend creëerde de wetswijziging een grote rechtsonzekerheid bij de scholen: wat moet men verstaan onder de notie “louter ter illustratie bij onderwijs”? Bedoelt men dat men enkel bladmuziek mag opnemen in een andere publicatie of een cursus gericht op het onderwijs? Mogen de leerlingen gebruik maken van deze kopieën of handelt het slechts over de kopie die de leraar gebruikt tijdens zijn onderricht? Mogen de leerlingen dit gebruiken als het eigenlijke lesmateriaal? Mogen de leerlingen de kopies gebruiken om werken uit te voeren?

In de bevoegde parlementaire Commissie stelde minister Van Quickenborne dat de rechtspraak geval per geval moest oordelen over de notie “ter illustratie bij onderwijs”. Dit was niet echt een opsteker voor het gevoel van rechtszekerheid bij de schooldirecties.

Na enkele maanden staat het water trouwens aan de lippen van de hele sector: muziekuitgevers en muziekhandels zagen hun verkoop sinds november volledig stilvallen. De eerste faillissementen werden reeds uitgesproken en menselijke en financiële drama's zijn niet ver weg.

Grondwettelijk Hof schorst de bestreden wetswijziging

De uitgevers van bladmuziek en samen met hen, de auteursrechtenorganisaties, zijn van mening dat de wetswijziging die Van Quickenborne aanbracht in strijd is met de Europese en internationale verplichtingen van België terzake, en uliem dus ook de Belgische Grondwet schendt.

Een aantal individuele uitgevers en hun rechtenorganisatie, SEMU, met in hun kielzog een groot aantal Belgische en internationale componisten, uitgevers en muziekhandels die verklaringen op eer voorlegden, trokken daarom naar het Grondwettelijk Hof om de bewuste wetswijziging te laten schorsen en vernietigen. Het Grondwettelijk Hof geeft hen nu voorlopig

gelijk en schorst de wetswijziging met onmiddellijke ingang (arrest nr. 69/2009 van 23 april 2009, gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 27 april 2009).

Het Grondwettelijk Hof oordeelde in dit arrest dat de bestreden wetswijziging in strijd lijkt met de artikelen 10 en 11 van de Belgische Grondwet doordat een verschillende behandeling in het leven wordt geroepen tussen enerzijds bladmuziek en anderzijds vergelijkbare dragers zoals boeken, waaruit slechts korte fragmenten kunnen worden gereproduceerd. Het verschil in behandeling met enorme gevolgen voor de normale exploitatie van bladmuziek, is door de wetgever niet verantwoord.

Bijkomend oordeelde het Grondwettelijk Hof dat het risico op een “moeilijk te herstellen ernstig nadeel” voldoende werd aangetoond door concrete gegevens dat talloze onderwijsinstellingen sinds de aankondiging van de bestreden wetswijziging hun gebruikslicentie hadden opgezegd. Verslagen van een bedrijfsrevisor toonden duidelijk aan dat het voortbestaan van de verzoekende muziekuitgevers door de wetswijziging ernstig wordt bedreigd.

Door de schorsing van de bewuste wetswijziging blijft alles dus bij het oude, waarbij opnieuw enkel korte fragmenten van bladmuziek louter ter illustratie bij onderwijs en wetenschappelijk onderzoek kunnen worden gereproduceerd.

Semu zal eerstdaags terug contact opnemen met de schooldirecties. Eventuele knelpunten zullen op een constructieve wijze worden besproken en op een flexibele manier worden aangepakt, gezien de verwarring die was ontstaan door de diverse persmededelingen van de afgelopen maanden. Ook het kabinet van minister Van Quickenborne, het Ministerie van Onderwijs en de onderwijskoepels zijn door SEMU uitgenodigd tot een gesprek om samen een coherente en evenwichtige oplossing uit te werken.

namens

Semu – Beheersvennootschap van Muziekuitgevers

Partitor – Beroepsfederatie van Muziekuitgevers

Verdere info en het Arrest van het Grondwettelijk Hof vindt u op

<http://www.semubelgium.be/wetsontwerp-van-quickenborne.html>

Marc Hofkens

03/2963367